

TÍÐINDI

Prædika Ólavsøkdag 2019

Sálmar: 546 - 230 – 242 // 323 – 585

TRÚGVIN ER KROSSURIN

Náði veri við okkum, og friður frá Guði, Faðir okkara, og Harranum Jesusi Kristi!

Hetta heilaga evangelið Ólavsøkudag skrivar
Mt. ev. 16. kap. ø. 24 til 27.
og tað ljóðar so í Jesu navni.

v24 Tá segði Jesus við lærusveinar sínar:
«Vil nakar ganga aftan á meg, tá avnokti hann sjálvan seg
og taki upp kross sín og fylgi mær!

v25 Tí at tann, ið vil bjarga lívi sínum, skal missa tað;
men tann, ið missir lív sítt fyri mínar sakir, skal finna tað.

v26 Tí hvat gagnar tað manni, um hann vinnur allan heimin,
men má bøta afturfyri við sál síni?
Ella hvat skal maður geva í viðurlag fyri sál sína?

v27 Tí at menniskjusonurin skal koma í faðirs síns dýrd við einglum sínum,
og tá skal hann gjalda einum og hvørjum eftir virki hansara!

Heilagi faðir! Vit takka tær fyri heilaga orð títt til okkara i dag.
Orð títt er sannleiki, lat tað lýsa okkum vegin til sannleika og til sælu! Amen.

So sessast vit við vón og í trúgv.
Vit savnast hendan ólavsøkumorgun,
hetta eru fagrir dagar í landi okkara.
Sita saman, fólkið, sum her livir.
Vit ynskja hvør øðrum vælkomnum
og góða ólavsøku.
Vælkomin sál - inn í lívsins fjálga hita.

Vit hava so mong orð, ið lýsa tjóðarhátíð okkara:
ólavsøkuferð, ólavsøkuting, ólavsøkustákan,
ólavsøkukór, ólavsøkudansur, ólavsøgufríggj.

Lívsins kossur - lívsins undur,
at vit liva her á hesum oyggjum í Atlantshavi.

At lívið kann lívgast,
at vit kunnu standa saman,
tá ið tað gongur við, og tá ið tað gongur ímóti – bera hvør annan.
Ganga fram á lívsins vegi, leita og finna,
Tosa um lívið og samfelagið,
geva frið eina løtu í huga, sál og sinni,
geva frið til grannan,
kenna frið í hjartanum.

Skulu vit tosa um ólavsøkufrið?
Um ólavsøkuevangelið?

«Vil nakar ganga aftan á meg,

tá avnokti hann sjálvan seg
og taki upp kross sín og fylgi mær!

Vil nakar? So verður spurt. Vilja vit?
Hvussu er við vilja okkara?
Skulu vit hava okkara vilja?

Merkir "at avnokta seg sjálvan",
eisini, at vit leggja frá okkum - okkara egna vilja?
Skulu vit verða viljaleys?
Ja, tað er ein góður spurningur.

Teksturin ólavsøkudag hevur sanniliga havt stóra ávirkan á søguna:

Vit kunnu heilt stutt nevna klosturrørslurnar.
Ein, sum vildi "avnokta seg sjálvan" skuldi liva avbyrgt frá heiminum,
liva í cølibat, savna seg um bøn og arbeiði.
Johannes Doyparin livdi einsamallur í oyðimørkini, tað gjørdi Jesus ikki.
Jesus avbyrgdi seg ikki.
Luther var munkur fyrru helvt av lívi sínum, men fór úr kleystrinum,
giftist og fekk konu og børn.

So - at avnokta seg sjálvan, hvat merkir tað?

Og sum tað næsta, so kunnu vit nevna Krossferðirnar,
ið byrjaðu nakað eftir deyða Ólavs hin Heilaga.
Orðini um "at taka upp krossin" vórðu nýtt sum grundgeving fyri,
at ein skuldi fara á krossferð

Og so kunnu vit fara til nútíðina
"at avnokta seg sjálvan"
Hvat merkir tað - kunnu vit fáa nøkur boð?
Okkurt er komið inn á fartefonina.
Okkurt boð.
Har stendur fyrsta boðið, at vit skulu leggja fartelesfonina frá okkum.
Nei, tað boðið?
Vit taka ikki av.

Á ein hátt mega vit siga, at skriftorðið
um 'at avnokta seg sjálvan og taka upp krossin'
er genialt, tí tað er - altíð hoyrt og tulkað inn í ymsu tíðirnar.
Hevur havt stóra ávirkan á evropeiska mentan

Men -
Orðini, sum vit lesa standa í Mattæusar evangelium
og tað er natúrligt at royna at skilja orðini út frá tí,
sum Mattæus sjálvur sigur.

Og hyggja vit eftir, so stendur teksturin í samband við eina hending,
eina avgerandi hending, sum fer fram við Kesarea Filippi,
tað er har, sum Golanheyggirnir eru í dag.

Og brotið vit tosa um eitur Kristusjáttan Pæturs.

Og gongdin er henda:
Jesus spyr lærusveinarnar: «Hvønn siga menn menniskjusonin vera?»
Teir svara, at summir siga Jóhannes doyparin; summir:
Elia og summir: Jeremia »
Tað er ymiskt, hvat fólk meina um Jesus.

Jesus spyr so lærusveinarnar: "Hvønn siga tit meg vera?"

Og so svarar Pætur:
«Tú ert Kristus, sonur hins livandi Guðs.»
Hetta er Kristusjáttan Pæturs.

Pætur setir fyri fyrstu ferð orð á lærusveinanna trúgv.
Ein nýggj trúgv – byrjanin til okkara kristnu trúgv.

Og tá Pætur hevur sagt sína Kristusjáttan, so sigur Jesus við Pætur:
«Sælur ert tú, tí faðir mín Guð hevur opinberað tær tað.

Og alt er sera gott.
Lærusveinarnir, teir gleðast um Jesus, teir trúgva.
Teir siga nýorðaðu trúarjáttanina, og tað er ein opinbering,
og teir eru sælir og fegnir, har er vón. Teir eru tryggir.